

Τράπεζα Θεμάτων Αρχές Φιλοσοφίας Β' Λυκείου

GI_V_FIL_0_14276

ΘΕΜΑ 86^ο**ΟΜΑΔΑ Α****ΘΕΜΑ Α1**

1α. Να επιλέξετε και να γράψετε την ορθή απάντηση για καθεμιά από τις ακόλουθες ερωτήσεις:

I. Η αξιολογία ως κλάδος της φιλοσοφίας έχει ως αντικείμενο:

- α.** τη βαθύτερη υφή της πραγματικότητας
- β.** τη γνώση και τη δυνατότητα απόκτησής της
- γ.** τις αρχές που πρέπει να ρυθμίζουν τις πράξεις μας

II. Τη θέση ότι «η γνώση είναι ανάμνηση» διατύπωσε:

- α.** ο Μαρξ
- β.** ο Πλάτων
- γ.** ο Αριστοτέλης

III. Η έννοια της «αυτοαναφορικότητας» στην τέχνη:

- α.** διαμορφώθηκε σε αισθητικό ιδεώδες στην κλασική εποχή
- β.** σχετίζεται με τον ρομαντισμό και την απόδοση του πάθους
- γ.** είναι γνώρισμα της μοντέρνας τέχνης

IV. Κατά τους ορθολογιστές φιλοσόφους η γνώση μας για τον κόσμο

- α.** προέρχεται κυρίως από τον ορθό λόγο
- β.** είναι απολύτως ανέφικτη
- γ.** προέρχεται κυρίως ή αποκλειστικά από τις αισθήσεις

V. Στον συλλογισμό «τα ψάρια δεν είναι θηλαστικά, τα δελφίνια είναι θηλαστικά, άρα τα δελφίνια δεν είναι ψάρια» ο «μέσος όρος» είναι:

- α.** τα ψάρια
- β.** τα δελφίνια
- γ.** τα θηλαστικά

(μονάδες 10)**1α**

I – γ, II – β, III – γ, IV – α, V - γ

1β. Να αποδώσετε το φιλοσοφικό περιεχόμενο των όρων: σκεπτικισμός, ωφελιμισμός, κοινωνικό συμβόλαιο.

(μονάδες 15)

1β

Σκεπτικισμός: Είναι η στάση ομάδας φιλοσόφων απέναντι στη γνώση, οι οποίοι εξέφραζαν αμφιβολίες για το αν μπορούμε ποτέ να είμαστε βέβαιοι ότι γνωρίζουμε πραγματικά πως είναι ο κόσμος που μας περιβάλλει και ότι δεν παρασυρόμαστε να σχηματίζουμε κάποια ψευδή αντίληψη για αυτόν από το πώς μας φαίνεται πως είναι. Υποστηρίζουν ότι δε διαθέτουμε ασφαλή κριτήρια για να αποφασίσουμε αν και πότε γνωρίζουμε κάτι στα αλήθεια, δε μπορούμε να κρίνουμε ποιες εντυπώσεις και ποιες κρίσεις μας να εμπιστευτούμε.

Ωφελιμισμός: Η θεωρία των φιλοσόφων, οι οποίοι μας καλούν να προσέξουμε τις συνέπειες των πράξεων μας - και επομένως και των κανόνων που τις διέπουν - και μιλούν συχνά για το ποσό της ωφέλειας που προκύπτει από τη συμπεριφορά μας.

Κοινωνικό συμβόλαιο: Η συμφωνία μεταξύ των ανθρώπων να ζουν όλοι μαζί ακολουθώντας αρχές τις οποίες κανένα ορθολογικό άτομο δε θα απέρριπτε, υπό τον όρο να συμμορφώνονται με αυτές τις αρχές και όλοι οι άλλοι.

ΘΕΜΑ Α2

2α. «Είναι η πράξη που δίνει στις λέξεις το νόημά τους», γράφει ο Βίτγκενσταϊν. Να εξηγήσετε με συντομία τη θεωρία του, όπως αποτυπώνεται σε αυτή τη φράση.

(μονάδες 12)

2β. Μεταφυσική – Πρώτη φιλοσοφία – Οντολογία: Ποια είναι η σχέση ανάμεσα στους συγκεκριμένους όρους;

(μονάδες 13)

2α

Σύμφωνα με τον Λούντβιχ Βίτγκενσταϊν, πρέπει να σταματήσουμε να διατυπώνουμε θεωρίες για το νόημα των λέξεων ή των φράσεων και να επικεντρωθούμε μόνο στη χρήση τους στη γλώσσα. Ίσως, λέει, τις λέξεις ή τις γλωσσικές εκφράσεις πρέπει να τις χρησιμοποιούμε όπως τα εργαλεία ή όπως τα σήματα της τροχαίας.

2β

Οι όροι «μεταφυσική», «πρώτη φιλοσοφία» και «οντολογία» είναι ονομασίες για τον ίδιο κλάδο φιλοσοφίας, αυτόν που έχει ως αντικείμενό του τη γενική θεώρηση του τι υπάρχει, τη βαθύτερη υφή της πραγματικότητας.